

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 18.02.2005
COM(2005) 53 végleges

Javaslat

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Az európai archívumokra vonatkozó együttműködés megerősítését szolgáló kiemelt intézkedésekről

(előterjesztő: a Bizottság)

INDOKOLÁS

Az Európai Unió Tanácsa 2003. május 6-án állásfoglalást adott ki a tagállamokban lévő archívumokról.¹ Az állásfoglalásban arra kérte fel a Bizottságot, hogy állítson össze egy az új tagállamokat is képviselő szakértői csoportot azzal a céllal, hogy megvizsgálják az Európa Unió archívumainak helyzetére vonatkozó bizonyos kérdéseket, valamint hogy az archívumok területén az európai szintű jövőbeli megerősített együttműködés tekintetében iránymutatásokat tartalmazó jelentést nyújtsanak be a Tanácsnak.

A 2003. május 6-i állásfoglalás a korábbi, archívumokról szóló, 1991. november 14-i tanácsi állásfoglalásra támaszkodik². Az 1991. november 14-i állásfoglalást követően egy szakértői csoport kidolgozta az *Archívumok az Európai Unióban*³ című jelentést, amelyet 1993-ban terjesztettek a Tanács elé. A Tanács 1994. június 17-i következtetésében⁴ e jelentés alapján hangsúlyozta az archívumok – Európa kulturális örökségének részei – jelentőségét, továbbá megállapította az archívumok területén való szorosabb együttműködés jelentőségét. A Tanács ezen következtetései az elmúlt évek során fontos szerepet játszottak az európai archívumszolgálatok közötti együttműködés fejlesztésében.

1993. óta az információs és kommunikációs technológiák folyamatos és gyors fejlődésen mentek át, aminek közvetlen hatása van a dokumentumok kezelésére és az archívumok irányítására. Ezen időszak alatt az Európai Unió tagállamainak száma 12-ről 25-re nőtt. Számos tagállam és természetesen az Európai Unió intézményei is jogalkotási módosításokat iktattak törvénybe annak érdekében, hogy az információkhoz és a dokumentumokhoz szélesebb körű hozzáférést biztosítsanak polgáraik számára. Nagymértékben növekedett továbbá a határokon átnyúló információáramlás jelentősége. Ezen fejlemények lényeges következményeket vonnak maguk után a dokumentumok kezelésére és az archívumok irányítására nézve, valamint tudatosították, hogy ezeken a területeken meg kell erősíteni a tagállamok és az EU intézményei közötti együttműködést.

A Bizottság ennél fogva örömmel vette a Tanács 2003. május 6-i állásfoglalását, amit a kibővített Unióban lehetőségnek tekint a dokumentumok kezelését és az archívumok irányítását illető kérdések megtárgyalásában. A Tanács állásfoglalásának értelmében a 25 tagállam szakértőiből összeállt csoport segítette a Bizottságot a *Jelentés a kibővített Európai Unió archívumairól* kidolgozásában. E jelentést a Bizottság a mellékelt, az archívumokra vonatkozó európai együttműködés megerősítését szolgáló kiemelt intézkedéseket illető, tanácsi ajánlásra szánt bizottsági javaslat tervezettel együtt terjeszti a Tanács elé.

A jelentés leírja a tagállamokban és az Európai Unió intézményeiben működő nyilvános archívumok jelenlegi helyzetét, valamint a dokumentumok kezelésének, az archívumok irányításának esetleges fejlődését, illetve az archívumszolgálatok 21. századbeli szerepét.

---

¹ HL C 113., 2003.5.13.

² HL C 314., 1991.12.5.

³ OPOCE, 1994,

⁴ HL C 235., 1994.8.23.

A jelentés a 2003. május 6-i tanácsi állásfoglalás értelmében iránymutatásokat tartalmaz az archívumok jövőbeli megerősített együttműködése tekintetében, továbbá az archívumok vonatkozásában konkrét, európai szintű intézkedésekre tesz javaslatokat⁵.

A jelentésben javasolt kiemelt intézkedések közé a következők tartoznak: a dokumentumok, illetve archívumok természetes vagy egyéb katasztrófák révén bekövetkezett károsodásának illetve eltűnésének megakadályozása, korlátozása vagy helyreállítása, ami a természeti katasztrófák, mint például a legutóbb Európa különböző országban fellépő árvizek során szerzett tapasztalatokra épül. Javasolt továbbá a dokumentumok és archívumok megóvásának javítása, beleértve az archívumok épületeire és tárhelyeire vonatkozó szabványok és előírások fejlesztését szolgáló intézkedéseket. Az archívumokkal kapcsolatos együttműködést különösen a hitelesség, a hosszú távú megőrzés, továbbá az elektronikus dokumentumokhoz és archívumokhoz való hozzáférés területén kellene megerősíteni. Javasolt az archivált dokumentumok lopását megakadályozó, valamint a lopott dokumentumok visszaszerzésére irányuló intézkedések meghozása is. Felvetődik ezenkívül a kibővített Unió archívumainak részét képező örökségekhez kapcsolódó EU-portál létrehozása annak érdekében, hogy az Európai Unió polgárai könnyebben és határokon túl is hozzáférhessenek az archívumokhoz.

E kiemelt intézkedéseket európai szintű megerősített együttműködés, információcsere és a bevált gyakorlatok kicserélése révén kell megvalósítani. A jelentés e célból javaslatot tesz egy, EU tagállamainak és intézményeinek levéltáraiból álló csoport létrehozására. E csoport biztosítaná az információcserét, valamint megegyezéssel alapon és a szubszidiaritás elvének teljes mértékű tiszteletben tartásával további együttműködésre törekedne az archívumok területén. A jelentésben megnevezett konkrét intézkedésekre, különös jelleggel a fent említett kiemelt intézkedésekre összpontosítana. A levéltárosok csoportja a hároméves időszakot követően jelentést készítené az európai archívumok területén a kiemelt intézkedések vonatkozásában elért haladásról.

---

⁵ A további részleteket lásd a jelentés mellékelt összefoglalójában.

Javaslat

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Az európai archívumokra vonatkozó együttműködés megerősítését szolgáló kiemelt intézkedésekről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 151. cikke (5) bekezdése második francia bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A Tanács és a kulturális miniszterek archívumokat illető megállapodásairól szóló, 1991. november 14-i ülésén kidolgozott állásfoglalás⁶, valamint az archívumok területén szorosabb együttműködésről szóló, 1994. június 17-i tanácsi következtetések⁷ eredményeként megtörténtek az első lépések az archívumok vonatkozásában a tagállamok közötti szorosabb együttműködés irányába.
- (2) A tagállami archívumokról szóló 2003. május 6-i tanácsi állásfoglalás⁸ kiemelte az archívumok jelentőségét az európai történelem és kultúra megértése, továbbá az Unió 2004. május 1-i bővítése keretében a társadalom demokratikus működése kapcsán.
- (3) Multidiszciplináris fórumokat szerveztek közösségi szinten a közigazgatás, a nemzeti archívumszolgálatok, valamint az ipari és kutatási képviselők bevonásával a géppel olvasott adatok kezelését, archiválását, megőrzését és visszakeresését illető problémákról.
- (4) A 2003. május 6-i tanácsi állásfoglalás az archívumok területén kiemelte az információ- és kommunikációtechnológiai alkalmazások és megoldások további fejlesztésének szükségletét.
- (5) A Bizottság hangsúlyozza az Unió intézményei által különösen a filmarchívumok tekintetében végrehajtott munkálatokat, beleértve a filmművészeti alkotások védjegyének bejegyzéséről szóló, 2003. november 24-i tanácsi állásfoglalást⁹ és a filmörökségről és a kapcsolódó ipari tevékenységekről szóló, 2004. március 16-i európai parlamenti és tanácsi ajánlásra szánt bizottsági javaslatot.

---

⁶ HL L 314., 1991.12.5., 2. o.

⁷ HL L 235., 1994.8.23., 3. o.

⁸ HL L 113., 2003.5.13., 2. o.

⁹ HL C 295., 2003.12.5., 5. o.

- (6) A Tanács 2003. május 6-i állásfoglalásában felkérte a Bizottságot, hogy nyújtson be jelentést a kibővített Unió archívumainak jelenlegi helyzetéről és jövőbeli fejlődéséről. A tagállamok szakértőiből álló csoport által 2004 júniusára összeállított „Jelentés a kibővített Unió archívumairól” szilárd alapot szolgáltat az európai archívumok jövőbeli fejlődéséhez. A jelentés a Tanács kérésére az archívumok területén az európai szintű együttműködés megerősítéséhez gyakorlati intézkedésekre és iránymutatásokra tartalmaz javaslatokat.

AJÁNLJA:

- A. A tagállamoknak és az Unió intézményeinek az elkövetkezendő öt év során az archívumok területén a következő intézkedéseket kell végrehajtaniuk az alábbi fontossági sorrendben:

- (1) Az európai archívumok megóvása és károsodásuk megelőzése:

- cselekvési mintaterv kidolgozása a dokumentumokra és archívumokra vonatkozó kármegelőzési intézkedések elősegítéséhez a természeti katasztrófák és egyéb káresetek kapcsán,
- közösségi szintű intézkedések támogatása a megóvás és a károsodott dokumentumok, illetve archívumok helyreállítása érdekében,
- szabványok és előírások létrehozása, valamint támogatása a tagállamok nemzeti archívumszolgálati és az Unió intézményeinek archívumszolgálati részéről az archívumok számára kialakított új épületek felépítése érdekében.

- (2) Az európai interdiszciplináris együttműködés megerősítése az elektronikus dokumentumok és az archívumok tekintetében:

- a valódiság megőrzése, a hosszú távú megőrzés, továbbá az elektronikus dokumentumokhoz és archívumokhoz való hozzáférés területén meg kell erősíteni az együttműködést, különösen az elektronikus dokumentumokat és archívumokat vezérlő rendszerek (mint például a MoReq (Model requirements for electronic documents and archives management systems / Követelményminta az elektronikus dokumentumok és archívumok vezérlési rendszereihez) kialakítására vonatkozó jelenlegi követelmények aktualizálása és kibővítése révén, ami révén javulna a közigazgatás, valamint az elektronikus dokumentumokról és archívumokról szóló DLM-Fórumok¹⁰ folytatása révén.

- (3) internetportál létrehozása és fenntartása az európai dokumentumok és archívumok számára:

- internetportál rendelkezésre bocsátása a tagállamok nemzeti archívumszolgálati és az Unió intézményeinek archívumszolgálati részéről, amely egyszerűbb és határokon átnyúló hozzáférést biztosítana a tagállamok és az Unió intézményeinek dokumentumaihoz illetve

---

¹⁰ DLM = Document Lifecycle Management (átfogó dokumentumkezelés)

archívumaihoz, az internetportált az egyik tagállam nemzeti archívumszolgálatánál helyezhetnék el.

(4) A bevált gyakorlatok erősítése a dokumentumok kezeléséhez, illetve az archívumok irányításához és az azokhoz való hozzáféréshez kapcsolódó nemzeti és európai jog tekintetében:

- a tagállamok nemzeti archívumszolgálati és az Unió intézményeinek archívumszolgálati felügyelik az e területen születő új törvényjavaslatokat, amelyeket azután a különböző tagállamok törvénybe iktatnak a bevált gyakorlatok összegyűjtése érdekében, különös tekintettel a dokumentumok kezelésére, illetve az archívumok irányítására és az azokhoz való hozzáférésre,
- nemzeti és közösségi szinten össze kell kapcsolni az archívumokról szóló jogszabályokat és az ahhoz kötődő jogszabályokat illető adatokat, továbbá ezen jogszabályok terjesztését szolgáló adatbázis létrehozásával meg kell könnyíteni jogszabályokba való betekintést, Az adatbázist az egyik tagállam nemzeti archívumszolgálatánál lehetne elhelyezni.

(5) Az archivált dokumentumok lopását megakadályozó intézkedések elfogadása:

- a tagállamok nemzeti archívumszolgálatainak cselekvési tervet és közös iránymutatásokat kell kidolgozniuk, ami révén lehetővé válik az információ, illetve a bevált gyakorlatok cseréje az archivált dokumentumok lopása elleni küzdelem és az ellopott dokumentumok visszaszerzésének elősegítése érdekében.

B. A tagállamoknak és az Unió intézményeinek közösen támogatniuk kell a kibővített Unió archívumairól szóló, 2004. júniusi jelentésben, és ezen ajánlás A. pontjában említett kiemelt intézkedések végrehajtását. Ezen intézkedések végrehajtása az Unió számára várhatóan nem jár költségvetési kihatással.

C. Létre kell hozni az Unió tagállamainak és intézményeinek levéltáraiból álló európai csoportot az archívumokat és a kibővített Unió archívumairól szóló, 2004. júniusi jelentésben említett munkálatok nyomán követését, különösen ezen ajánlásban A. pontjában említett kiemelt intézkedéseket illető általános ügyekben való együttműködés és a koordináció biztosítása érdekében.

D. Az európai levéltárosok csoportja legkésőbb ezen ajánlás kihirdetését követő három éven belül jelentést nyújt be az A. pontban említett kiemelt intézkedések végrehajtásában elért haladásról.

Kelt Brüsszelben, ...-án/én.

*a Tanács részéről
az elnök*